

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 22. grudnia 1895.

Treść: № 190. Rozporządzenie, zawierające postanowienia o przewożeniu Łabą od Melnika aż do granicy austriacko-niemieckiej takich przedmiotów niebezpiecznych, które nie należą do rozsadzających, tudzież materiałów gryzących.

190.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 12. grudnia 1895,

zawierające postanowienia o przewożeniu Łabą od Melnika aż do granicy austriacko-niemieckiej takich przedmiotów niebezpiecznych, które nie należą do rozsadzających, tudzież materiałów gryzących.

Umówione z Rządem cesarsko-niemieckim postanowienia co do przewożenia Łabą na przestrzeni od złączenia się Małej Łaby z Weltawą pod Melnikiem aż do granicy austriacko-niemieckiej, przedmiotów jako palne niebezpiecznych, które do rozsadzających nie należą, jakoteż materiałów gryzących, podają się niniejszem do wiadomości z tem nadmienieniem, że takowe nabywają mocy obowiązującej od dnia 1. stycznia 1896.

§. 1.

Za przedmioty niebezpieczne jako palne uważają się w duchu niniejszego rozporządzenia następujące:

- a) Olej skalny surowy i jego przetwory destylacyjne (eter oleju skalnego, gazolina, neolina, benzyna, ligroina, nafta, essencja oleju skalnego, olej skalny oczyszczony, olej do czyszczenia itd.);
- b) materiały lotne wyrabiane ze smoły lub olejów smołowych (ze smoły węgla kamiennych i brunatnych;

- c) eter siarczany (eter etylowy), kleina i alkohol siarczany;
- d) kwas azotowy czerwony dymiący;
- e) fosfor biały i żółty, jakoteż fosfor czerwony (bezsztalny);
- f) puszki Buchera do gaszenia ognia.

Za materiały gryzące uważają się w duchu niniejszego rozporządzenia kwasy mineralne płynne (kwas siarczany, kwas azotowy i kwas solny).

1. Przedmioty niebezpieczne jako palne.

§. 2.

1. Olej skalny, surowy i oczyszczony, o ile przy ciepłocie 17·5 stopni Celsiusa jego ciężar gatunkowy wynosi najmniej 0·780, albo, gdy barometr wskazuje 760 milimetrów (redukowanych do poziomu morza) w aparacie Abla wydaje parę nie zapalającą się w ciepłocie poniżej 21 stopni Celsiusa (Testpetroleum);

2. oleje wyrabiane ze smoły węgla brunatnych, o ile mają ciężar gatunkowy najmniej taki, jak wyżej ustanowiony (olej solarny, fotogien itd.);

3. wreszcie oleje ze smoły węgla kamiennych, których ciężar gatunkowy wynosi mniej niż 1·0 (benzol, toluol, ksylol, kumol itd.), jakoteż olej mirbanowy (nitrobenzol)

przewozić wolno Łabą, o ile nie używa się statków skrzyniowych, umyślnie do tego zbudowanych, tylko

albo

- a) w bardzo dobrych, trwałych beczkach.

albo

b) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymałych
albo

c) w naczyniach szklanych lub kamionkowych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:

aa) jeżeli więcej naczyń stanowią jedną posyłkę, należy je zapakować w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi;

bb) gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonymi wiekami, jakoteż rękojściami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia, i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem albo innym materiałem tego rodzaju z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki w naczyniu szklanem nie może wynosić więcej nad 60 kilogramów, w naczyniu kamionkowym więcej nad 75 kilogramów.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 3.

Olej skalny, surowy i oczyszczony, naftę ludziez destylaty oleju skalnego i nafty, o ile ciężar gatunkowy tych przedmiotów przy 17·5 stopniach Celsjusa wynosi mniej niż 0·780 a więcej niż 0·680 (benzyna, ligroina i olej do czyszczenia), przewozić wolno łabą o ile nie używa się statków skrzyniowych umyślnie do tego zbudowanych, tylko:

albo

a) w bardzo dobrych, trwałych beczkach,
albo

b) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymałych,
albo

c) w naczyniach szklanych lub kamionkowych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:

aa) jeżeli więcej naczyń stanowią jedną posyłkę, należy zapakować je w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi;

bb) gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonymi wie-

kami jakoteż rękojściami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem albo innym materiałem tego rodzaju z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki nie może wynosić więcej jak 40 kilogramów.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

Każda z osobna paka powinna być opatrzona wyraźnym napisem „Ostrożnie z ogniem“ wydrukowanym na czerwonym tle. Nadto kosze i kubły z naczyniami szklanymi lub kamionkowymi winny mieć napis „Trzeba nieść ręką“.

§. 4.

Eter skalny (gazolina, neolina itp.) i tym podobne wytwory łatwo zapalne wyrobione z nafty lub smoły z węgla brunatnych, o ile ciężar gatunkowy tych przedmiotów przy 17·5 stopniach Celsjusa wynosi 0·680 lub mniej, wolno przewozić łabą tylko:

albo

a) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymałych,
albo

b) w naczyniach szklanych lub kamionkowych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:

aa) jeżeli więcej naczyń stanowią jedną posyłkę, należy pakować je w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi;

bb) gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonymi wiekami jakoteż rękojściami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem albo innym materiałem tego rodzaju z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki nie może wynosić więcej jak 40 kilogramów.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

Każda z osobna paka powinna być opatrzona wyraźnym napisem „Ostrożnie z ogniem“ wydrukowanym na czerwonym tle. Nadto kosze i kubły z naczyniami szklanymi lub kamionkowymi winny mieć napis „Trzeba nieść ręką“.

§. 5.

Eter siarczany (eter etylowy) wolno przewozić Łabą tylko:

albo

1. w naczyniach szczelnych z grubej blachy żelaznej należycie zanitowanej lub zeszełsowanej, mieszczącej w sobie najwięcej 500 kilogramów,

albo

2. w naczyniach metalowych lub szklanych szczelnie zamkniętych, ważących brutto najwięcej 60 kilogramów, których opakowanie powinno czynić zadość następującym przepisom:

- a) jeżeli więcej naczyń stanowią jedną posyłkę, zapakować je należy w grubych skrzyniach drewnianych i utkać mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi;
- b) gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonych wiekami, jakoteż rękojściami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia lub tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem lub innym podobnym materiałem z dodaniem szkła wodnego.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 6.

Kleinę wolno posyłać tylko w naczyniach metalowych lub szklanych całkiem szczelnie zamkniętych, które opakowane być powinny w następujący sposób:

1. jeżeli więcej naczyń z temi przetworami stanowią jedną posyłkę, pakować je należy w grubych skrzyniach drewnianych i utkać mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi;

2. gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonych wiekami jakoteż rękojściami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia lub tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem albo innym materiałem tego rodzaju z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki nie powinna wynosić więcej jak 60 kilogramów.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 7.

Alkohol siarczany wolno przewozić tylko:

albo

1. w naczyniach szczelnych z grubej blachy żelaznej należycie zanitowanych, mających aż do 500 kilogramów pojemności,

albo

2. w naczyniach blaszanych ważących brutto najwięcej 75 kilogramów, wzmocnionych z dołu i u góry żelaznymi opaskami. Naczynia takie albo mieścić się powinny w koszach plecionych lub kubłach albo być opakowane w skrzyniach słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi,

albo

3. w naczyniach szklanych zamkniętych w grubych skrzyniach drewnianych, wysłanych słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 8.

Przewóz czerwonego dymiącego kwasu azotowego podlega następującym przepisom:

Jeżeli posyła się w baniach, fiaskach lub kamionkach, takowe powinny być szczelnie zamknięte, dobrze opakowane i umieszczone w osobnych naczyniach lub koszach plecionych, opatrzonych w mocne przyrządy do wygodnego noszenia. Banie i fiaski powinny być w tych naczyniach otoczone wysuszoną ziemią wymoczkową lub innymi odpowiednimi suchymi ciałami ziemnymi w ilości przynajmniej równej ich pojemności.

Jeżeli się posyła w naczyniach metalowych, takowe powinny być całkiem szczelne i dobrze zamkniętymi opatrzone.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 9.

Fosfor biały i żółty powinien być otoczony wodą w puszkach blaszanych, obejmujących najwięcej 30 kilogramów i zalutowanych, które mają być mocno zapakowane w grubych skrzyniach. Skrzynie powinny nadto mieć dwie mocne rękojści, nie mają ważyć więcej nad 100 kilogramów i opatrzone być powinny zewnątrz napisami „wewnątrz fosfor pospolity żółty (biały)” i „górá”.

Fosfor czerwony (bezkształtny) pakować należy w puszkach blaszanych dobrze zalutowanych, które umieszcza się w grubych skrzyniach, natłaczając trocinami. Skrzynie te ważyć powinny najwięcej 90 kilogramów i mieć z wierzchu napis: „wewnątrz fosfor czerwony”.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 10.

Puszki Buchera do gaszenia ognia wolno przewozić tylko w szkatułkach blaszanych. Szkatułki te mieścić się powinny w skrzyneczkach zawierających najwięcej 10 kilogramów, wewnątrz papierem wyklejonych. Następnie pakuje się te skrzyneczki w większych skrzynkach podobnie papierem wyklejonych.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 11.

Gdy przetwory chemiczne, wymienione w §§. 2 aż do 6, posyła się w ilościach nie przenoszących 10 kilogramów, wolno w tej samej poсылce łączyć je tak ze sobą, jak i z innymi przedmiotami, nie należącymi ani do rozsadzających, ani do gryzących (§. 1), ani też do palnych w §§. 7 aż do 10 wymienionych. Przedmioty te znajdować się mają wtedy w naczyniach szczelnie zamkniętych, tych rodzajów, które w §§. 2 aż do 6 są podane, upakowanych mocno w grubych skrzyniach sianem, otrębami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi.

Kwas azotowy dymiący czerwony wolno tylko w tej samej ilości i w taki sam sposób łączyć w jedną poсылkę z takimi samymi ilościami innych kwasów mineralnych, jakoteż z innymi przedmiotami nie należącymi ani do rozsadzających, ani do gryzących lub do palnych.

Alkohol siarczany (§. 7), gdy waga jego wynosi najwięcej 2 kilogramy, można łączyć w jedną poсылkę z innymi przedmiotami nie należącymi do materiałów rozsadzających, gryzących lub palnych, jeżeli alkohol siarczany posyła się we flaszkach blaszanych, szczelnie zamkniętych, takowe zaś umieszczane są razem z innymi przedmiotami poсылki w grubej skrzyni i natłoczone mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami lub innymi ciałami sypkimi.

Fosforu i puszek Buchera do gaszenia ognia nie wolno nawet w małych ilościach łączyć z innymi przedmiotami w jedną poсылkę.

§. 12.

Naczynia wymienione w §§. 2 aż do 11 (naczynia metalowe, beczki, skrzynie, kubły i kosze) ustawiać należy na statkach w taki sposób, żeby się o siebie nie obijały ani też spaść nie mogły.

§. 13.

Na parowcach wolno przedmioty palne ładować tylko na pokładzie; na statkach służących do przewozu ludzi, zamknąć należy dla pasażerów odnośną część pokładu.

Na tratwach nie wolno ładować przedmiotów palnych.

§. 14.

Do tych lokali statku, w których umieszczone są przedmioty palne, wolno wchodzić tylko z lampami bezpieczeństwa i nie wolno w nich palić tytoniu. Jeżeli lokale te znajdują się pod pokładem, powinny być w sposób skuteczny wietrzone.

Na statkach, na których przedmioty palne są naładowane, nie wolno palić gołego ognia.

Przedmioty palne, naładowane na pokładzie, okryte być powinny płachtami szczelnie osłaniającymi.

§. 15.

Na statkach wiozących ładunek materiałów palnych powinna być wywieszona we dnie bandera błękitna z wielkim białym F (łacińskie drukowane), w nocy latarnia błękitna, takowe mają być przytwierdzone na maszcie lub na żerdzi w wysokości najmniej 4 metrów nad burcią.

Statkom takim przybijać wolno do lądu tylko w odległości najmniej 150 metrów od innych statków lub od budynków zamieszkałych, o ile Władza portowa a poza obrębem portów Władza policyjna miejscowa nie nakaże w większej lub nie dozwoli w mniejszej odległości przybijać do lądu.

Postanowienia niniejsze nie stosują się do statków wiozących tylko małe ilości (aż do 10 kilo a względnie alkoholu siarczanego aż do 2 kilo, porównaj §. 11), poszczególnych materiałów palnych bądź to w przepisaniem oddzielnem opakowaniu, bądź też zapakowanych według przepisów razem z innymi przedmiotami (§. 11), z tem zastrzeżeniem, żeby waga ogólna wiezionych małych ilości materiałów palnych nie dochodziła 40 kilogramów. Władza portowa upoważniona jest zezwolić na dalsze wyjątki dla obrotu portowego.

§. 16.

Gdy statek obładowany przedmiotami palnymi przybędzie do miejsca przeznaczenia, dowódca winien niezwłocznie uwiadomić właściwą Władzę policyjną lub portową o ilości i rodzaju naładowanych przedmiotów palnych i statek swój umieścić niezwłocznie w miejscu wyznaczonem.

Władza portowa jest upoważniona zezwalać na wyjątki od tych przepisów.

§. 17.

Gdy przedmioty palne mają być na statku ładowane lub z niego wyładowywane, dowódca winien wprzód uwiadomić o tem właściwą Władzę policyjną lub portową.

Władza ta wyznacza stanowisko, w którym przedmioty te mają być ładowane lub wyładowywane i termin, w którym praca ta ma się rozpocząć i skończyć. Stanowisko takie powinno być jak najbardziej oddalone od budynków zamieszkałych. Przystęp do tego stanowiska dozwolony jest wyłącznie osobom mającym tam zajęcie.

Podezas ładowania i wyładowywania nie wolno palić tytoniu ani rozniecać ognia lub używać gołego światła tak na statku jak i w pobliżu stanowiska.

W ciemności wolno ładować i wyładowywać tylko za szczególnem pozwoleniem i tylko przy świetle latarni stale utwierdzonych najmniej na dwa metry ponad powierzchnię gruntu gdzie się pracuje.

Przy ładowaniu i wyładowywaniu koszów i kubłów z naczyniami szklanemi lub kamionkowemi zawierającemi przedmioty palne, nie wolno takowych wozić na karach, ani też nosić na barkach lub na plecach, lecz tylko za rękojęci, któremi owe opakowania są opatrzone.

Władza portowa upoważniona jest zezwalać na wyjątki od tych przepisów.

§. 18.

Wyładowujący winien uwiadomić dowódcę statku a ten właściwą Władzę policyjną lub portową (porównaj §§. 16 i 17) i nadto wszystkich, którzy przy ładowaniu lub wyładowywaniu przedmiotów palnych będą zatrudniani, o niebezpieczności ogniowej u takowych a to także w tym razie, gdy już sam rodzaj opakowania i oznaczenie takowego wskazuje, że to są przedmioty palne

Również uwiadomić ma o tem:

- a) ów, który wyładowującemu posyła towary do ładowania, tegoż wyładowującego;
- b) ów, który komuś innemu a nie wyładowującemu posyła towary do ładowania celem posłania dalej, swego bezpośredniego następcę.

Przepisy niniejszego paragrafu nie stosują się do posyłek oleju skalnego oczyszczonego.

B. Materiały gryzące.

§. 19.

Kwasy mineralne płynne, kwas siarczany, kwas solny, kwas azotowy — z wyjątkiem czerwonego dymiącego kwasu azotowego (porównaj co do takowego §. 8) — podlegają następującym przepisom:

1. Jeżeli wytwory te posyłane są w baniach, flaszach lub kamionkach, naczynia te powinny być szczelnie zamknięte, dobrze zapakowane i umieszczone w osobnych pakach lub koszach plecionych, opatrzonych w mocne przyrządy do wygodnego noszenia.

2. Jeżeli takowe posyła się w naczyniach metalowych, drewnianych lub gumowych, naczynia te powinny być całkiem szczelne i opatrzone dobrmi zamknięciami

§. 20.

Kwas azotowy i kwas siarczany umieszczać należy w oddzielnych lokalach w jak największej od siebie odległości, która wynosić ma w kierunku poziomym najmniej dziesięć metrów; oba te kwasy nie powinny nigdy leżeć bezpośrednio przy materiałach zapalających się łatwo.

Naczynia z kwasami umocować należy na statkach w taki sposób, żeby się o siebie nie obijały, ani też spaść nie mogły.

Mieszanki kwasu siarczanego i azotowego są od posyłania wyłączone.

Gdy kwas siarczany, kwas azotowy lub kwas solny posyła się w ilościach nie przenoszących dziesięciu kilogramów, wolno w tej samej posyłce łączyć je tak ze sobą jak i z innymi przedmiotami, nie należącymi ani do rozsadzających ani do ługowców gryzących, ani też do materiałów palnych. Przedmioty te powinny wtedy być w naczyniach szczelnie zamkniętych, mocno opakowane słomą, sianem, otrębami, trocinami lub ziemią wymoczkową albo innymi sypkimi materiałami.

§. 21.

Przy ładowaniu i wyładowywaniu naczyni z kwasami unikać należy wstrząśnięć; koszów i kubłów z naczyniami szklanemi lub kamionkowemi nie wolno wozić na karach, ani też nosić na barkach lub na plecach, lecz tylko za rękojęci, któremi owe opakowania są opatrzone.

§. 22.

Wyładowujący winien uwiadomić dowódcę statku a ten wszystkich, którzy przy ładowaniu lub wyładowywaniu materiałów gryzących będą zatrudniani, o niebezpieczności takowych i to także w tym razie, gdy już sam rodzaj opakowania i oznaczenie takowego wskazuje, że to są przedmioty niebezpieczne.

Również uwiadomić ma o tem:

- a) ów, który wyładowującemu posyła towary do ładowania, tegoż wyładowującego,
- b) ów, który komuś innemu a nie wyładowującemu posyła towary do naładowania celem posłania dalej, swego bezpośredniego następcę.

CC. Postanowienia końcowe.

§. 23.

Wykroczenia przeciwko przepisom powyższym, o ile nie podlegają postanowieniom ustaw karnych, karane być mają w Państwie niemieckiem grzywnami w kwocie aż do 60 marek lub aresztem aż do dni 14, w Austrii według postanowień, dotyczących się wykroczeń przeciwko przepisom policyjnym.

Zarazem postanawia się, że wykroczenia przeciwko powyższym przepisom, o ileby takowe nie podlegały postanowieniom ustaw karnych, karane

będą w Austrii według rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30. września 1857 (Dz. u. p. Nr. 198).

Przestrzeganie tych przepisów i nadzór nad ich wykonywaniem w Austrii, o ile nie chodzi o sprawy, które stosownie do Porządków portowych i brzegowych, wydanych dla poszczególnych przystanków nadłabskich, przekazane są intendentom portowym i brzegowym lub powierzone jakiegokolwiek innej służbie nadzorczej rzeki, porucza się Władzom politycznym powiatowym jako Władzom żeglarskim pierwszej instancyi w przydzielonych im okręgach żeglugi. Władze te winny używać do współdziałania służby nadzorczej rzeki, żandarmeryi, jakoteż zwierzchników gmin nadbrzeżnych.

Badeni r. w.

Glanz r. w.